

*Devís de Xavièr Ravier, Universitat
de Tolosa II, en durbissent la segonda
jornada del Collòqui «Lengadòc e
lenga d'òc»*

Tolosa del Lengadòc, lo 26 de genièr de 1996

Cars collègs, dònas e sénhers, amics,

L'amic Jan-Glaudi Faucon, en me demandant de me far enténer aici, es a dire a l'alandada d'aquesta segonda jornada de collòqui, m'a cargat d'una responsabilitat que sabi pas s'èri lo milhor qualificat per l'assegurar.

De tots biais, las contribucions dels unis et dels autres, visitaires e membres d'aquesta universitat, auràn lèu fait oblidar las meunas insuficiencias.

Lo tèma del nòstre acamp tolosenc possedís un avantatge de nautor, lo de pas desseparar l'un de de l'autre dos elements essenciaus de la realitat culturala, una lenga et un país – historic e geografic onte se parla la lenga –, aquela relacion al còp millenària e de cada jorn essent estudiada a través l'expression, literària plan segur, mas podent tanben èsser cercada dins los testimoniatsges fòro-literàris.

Ambe la vòstra permission, me plairiá de remembrar en aquesta moment qu'enriquís la preséncia dins lo nòstre ostal de tant de

saberuts famoses, me plairiá de remembrar, disi, dos o tres causas que per nosautres, òmes e femnas d'Occitània, fan partida dempèi segles del nòstre patrimòni, an constituït una polaritat majora de la nòstra vida espirituala, del nòstre pensament, tales coma acompanhan la nòstra relacion ambe la lenga.

D'en primièr, vos inviti a tornar cap a las annadas del començament del segle XII, quora Gilhem de Peitieu se preparava a partir en Espanha per far la guèrra als Almoravides, en seguida del rampel a la crotzada predicada pel Pascal II. La cançon estacada a l'eveniment, *Pos de chantar m'es prez talentz...*, es coneguda de totes qui son uèi dins aquesta sala. Dempèi que la sabi e la legissi, es sempre ambe la mateissa emocion que torni trapar los dos verses famoses :

*et ieu prec en Jesu del tron
et en romans et en lati.*

«... et en romans et en lati.» : aquela formulacion, que pòd naturalament s'aplicar a las autras lengas sortidas del latin, per nosautres, gents de la tèrra d'òc, ten una valor fòrta, e per o comprendre sufís de se breubar per exemple del fait que, dins aquesta vila de Tolosa, los signes de la latinitat e los signes de la romanitat son mesclats entre elis, dins l'intimitat de las pèiras estudiadas pels arqueòlògs o l'intimitat de las representacions ligadas al biais d'èsser dels conteirals nòstres.

L'autre exemple. En 1935, lo grand poèta carcinòl Antonin Perbosc s'interrogava sus la situacion de la lenga occitana et sul problèm de l'unicitat linguistica en consideracion de la diversitat dels parlars, de la diversitat idiomatica. Lo Perbòsc menava son argumentacion en disent :

*Cent parlars, que ne fan qu'un; cent parlars e mai, cadun a l'encòp escars
e ric, s'endevenent ric a ruic la terraire ont es nascut, ont a milanta ans
crescut sus la boca dels pacans coma la bauca suls camps, sens consir de çò que i
a que se solelha al delà de son cercle d'horizont....*

Mas lo poèta, dins la seguida de sa dicha, invocava çò que nomentava «la belor, ... la vertut, [lo] treslús de la lenga...», la lenga coma lòc de convergècia de las particularitats.

Es doncas aquela dialectica de la diversitat e de l'unitat qu'avem sempre a viure, nosautres de la gallò-romania miegjornala, experiéncia e exigéncia qu'après tot se tròba al centre de tota vida intelectuala, experiéncia e exigéncia que, n'en soi convençut, avem tornat trapar dins l'escorreguda de las tres jornadas del nòstre rescontre.

Cars amics, dònas e sénhers, siàm plan uroses de vos reçaupre a Tolosa et a l'Universitat de Tolosa II.

Que Prètz, Paratge et Valor demoren sempre ambe vosautres e que la Crotz de Lengadòc vos garde dins la patz del còr, del còs e de de l'esperit.